

T.C. SAYIŞTAY BAŐKANLIĐI

**AYBEL İNŐAAT ORGANİZASYON
SPOR HİZMETLERİ TEMİZLİK GIDA
SANAYİ VE TİCARET A.Ő.**

2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylöl 2018

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	5
6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	6
7. EKLER.....	23

KISALTMALAR

AYBEL A.Ş: Aydın Büyükşehir Belediyesi Anonim Şirketi

EPDK : Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu

KDV : Katma Değer Vergisi

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 31.12.2017 Tarihli Aybel A.Ş. Gelir Tablosu.....	1
Tablo 2: 31.12.2017 Tarihli Aybel A.Ş. Ayrıntılı İşletme Bilançosu	2
Tablo 3 İdare Tarafından Yapılan Yaklaşık Maliyet Hesabına İlişkin Tablo	8
Tablo 4: Olması Gereken Yaklaşık Maliyet Hesabına İlişkin Tablo	8
Tablo 5: K1 Yetki Belgeleri Geç Teslim Edilen Araçlara İlişkin Liste	9
Tablo 6: K1 Yetki Belgesi Olmayıp K2* Yetki Belgesine Sahip Olan Araçlara İlişkin Liste ..	9
Tablo 7: Bakım Onarım Sözleşmesi Kapsamında Olmayan Araçlar	11
Tablo 8: Sözleşmeye Göre Teslimat Tarihlerini Gösterir Tablo	13
Tablo 9: Malların Fiilen Teslim Alınma Tarihlerini Gösterir Tablo.....	14
Tablo 10: İhale İle Fiyatı Belirlenmiş Olup Farklı Kişilerden Alım Yapılmasına Örnek Olaylar	17
Tablo 11: AYBEL A.Ş. Yönetim Kurulu Üyelerine Ödenen Huzur Haklarına İlişkin Tablo .	20

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Aydın Büyükşehir Belediyesi şirketi olan AYBEL A.Ş.'de kullanılan muhasebe kayıt sistemi, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 175 ve mükerrer 257'nci maddelerine dayanılarak Maliye Bakanlığı'nca çıkarılan 1 Sıra No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde belirtilen Tek Düzen Hesap Planına dayanmaktadır. Anomin Şirketlerin düzenleyebileceği mali tablolar 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve kanunda alınan yetkiye dayanılarak Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları'na uygun olarak hazırlanmaktadır.

AYBEL, Tekdüzen Hesap planının 7/B sistemine göre kayıtlarını muhasebeleştirilmektedir. Ayrıca, 13.01.2011 tarih ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, tabi oldukları defter tutma yükümlülüğü gibi muhasebe ve muhasebe işlemlerine esas belgelere ilişkin hükümlere tabidir.

Kurumun 2017 yılına ilişkin mali verileri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1: 31.12.2017 Tarihli Aybel A.Ş. Gelir Tablosu

60	Brut Satışlar		20.823.223,51
600	Yurtıcı Satışları	20.445.497,12	
602	Diğer Gelirler	377.726,39	
61	Satış İndirimleri		-11.911,49
610	Satış İndirimleri	-11.911,49	
	Net Satışlar		20.811.312,02
62	Satışların Maliyeti		-23.296.634,04
620	Satılan Mamuller Maliyeti	-19.353.411,80	
621	Satılan Ticari Mallar Maliyeti	-894.461,40	
622	Satılan Hizmet Maliyeti	-3.048.760,84	
	Brüt Satış Karı Veya Zararı		-2.485.322,02
63	Faaliyet Giderleri		-5.962.045,94
631	Pazarlama Satış Dağıtım Gider.	-2.329.702,16	
632	Genel Yönetim Giderleri	-3.632.343,78	
	Faaliyet Karı Veya Zararı		-8.447.367,96
64	Diğer Faal.Olagan Gelir Ve Kar		50.626,48
642	Faiz Gelirleri	50.614,35	
646	Kambiyo Karları	12,13	
649	Diğer Olağan Gelir Ve Karlar		
65	Diğer Faal Olagan Gider Ve Zar		-17.994,91

654	Karşılık Giderleri	-16.000,00	
659	Diğer Gider Ve Zararlar	-1.994,91	
66	Finansman Giderleri		-21.507,85
660	Kısa Vadeli Borçlanma Giderler	-21.507,85	
	Olağan Kar Veya Zarar		-8.436.244,24
67	Olagandısı Gelir Ve Karlar		730.462,22
679	Diğer Olagandısı Gelir Ve Kar	730.462,22	
68	Olagandısı Gider Ve Zararlar		-260.098,09
681	Önceki Donem Gider Ve Zararlar	-55.908,43	
689	Diğer Olagandısı Gider Ve Zar.	-204.189,66	
	Dönem Karı Veya Zararı		-7.965.880,11
	Dönem Net Karı Veya Zararı		-7.965.880,11

Tablo 2: 31.12.2017 Tarihli Aybel A.Ş. Ayrıntılı İşletme Bilançosu

AKTİFLER			PASİFLER		
1	Donen Varlıklar	2.587.283,6	3	Kısa Vadeli Yabancı	3.846.397,98
10	Hazır Degerler	537.136,66	32	Ticari Borclar	1.737.071,68
	Kasa	87.780,69		Saticilar	1.678.191,68
	Bankalar	139.786,79		Alinan Depozito Ve	51.544,20
	Diğer Hazır Degerler	309.569,18		Diğer Ticari Borclar	7.335,80
12	Ticari Alacaklar	185.966,58	33	Diğer Borclar	744.782,37
	Alıcılar	107.816,58		Ortaklara Borclar	10.000,00
121	Alacak Senetleri			Personele Borclar	702.601,09
	Verilen Depozito Ve	78.150,00		Diğer Cesitli Borclar	32.181,28
	Supheli Cari Alacaklar	16.000,00	34	Alinan Avanslar	749,05
	Supheli Cari Alacaklar	-16.000,00		Alinan Siparis Avansları	749,05
13	Diğer Alacaklar	241.950,53	36	Odenecek Vergi Ve Diğer	1.363.794,88
	Personelden Alacaklar	7.403,00		Odenecek Vergi Ve Fonlar	110.756,98
	Diğer Cesitli Alacaklar	234.547,53		Odenecek Sosyal Guvenlik	338.958,72
15	Stoklar	731.271,42		Vad.Gecmis Ertelenmis	914.079,18
	İlk Madde Ve Malzeme	515.456,05	39	Diğer Kısa Vad.Yabancı	0,00
	Yarı Mamuller - Üretim	4.879,50		Hesaplanan Kdv	0,00
	Mamuller	285,89		Merkez Ve Subeler Cari	0,00
	Ticari Mallar	57.790,71		Sayım Ve Tesellum	0,00
	Diğer Stoklar	152.583,26		Kısa Vadeli Yabancı	3.846.397,98
	Verilen Siparis Avansları	276,01			
18	Gelecek Aylara Aıt	154.331,60	4	Uzun Vadeli Yabancı	1.368.985,31
	Gelecek Aylara Aıt Giderler	154.331,60	43	Diğer Borclar	1.368.985,31
181	Gelir Tahakkukları			Kamuya Olan	1.368.985,31
19	Diğer Donen Varlıklar	736.626,83		Uzun Vadeli Yabancı	1.368.985,31
	Devreden Katma Deger	729.221,16			
	Pesin Odenen Vergi Ve	7.135,63	5	Ozkaynaklar	5.229.369,65
	İs Avansları	270,04	50	Odenmis Sermaye	24.500.000,00
	Sayım Ve Tesellum	0,00		Sermaye	30.000.000,00
	Donen Varlıklar Toplamı	2.587.283,		Odenmemis Sermaye	-5.500.000,00
			58	Gecmis Yıllar Zararları	-11.304.750,24
2	Duran Varlıklar	7.857.469,3		Gecmis Yıllar Zararları	-11.304.750,24
22	Ticari Alacaklar	64.988,46	59	Donem Net Karı (Zararı)	-7.965.880,11
	Verilen Depozito Ve	64.988,46		Donem Net Zararı	-7.965.880,11
24	Mali Duran Varlıklar	1.056.250,		Ozkaynaklar Toplamı	5.229.369,65
	İstirakler	1.056.250,0			
25	Maddi Duran Varlıklar	5.152.924,			
	Tesis Makine Ve Cihazlar	46.000,00			

	Tasıtlar	283.109,28			
	Demirbaşlar	7.077.424,4			
	Bırıkmiş Amortismanlar	-			
26	Maddi Olmayan Duran	1.366.232,			
	Ozel Maliyetler	1.402.228,7			
	Diğer Maddi Olmayan	346.648,89			
	Bırıkmiş Amortismanlar	-382.645,39			
28	Gelecek Yıl.Aıt Gıd.Ve	217.073,97			
	Gelecek Yıllara Aıt Gıderler	217.073,97			
29	Diğer Duran Varlıklar	0,00			
	Duran Varlıklar Toplamı	7.857.469,			
	Aktif (Varlıklar) Toplamı	10.444.752		Pasif (Kaynaklar) Toplamı	10.444.752,94

Tabloda da görüldüğü gibi idarenin gelirlerini Satışlar ile Diğer Gelirler oluşturmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Envanter defteri
- Gelir Tablosu

Denetim görüşü, anonim şirketlerin temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların

önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının doğru ve güvenilir olduğuna ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; denetim prosedürleri ve teknikleri uygulanması ve risk değerlendirmesi yoluyla gerçekleştirilir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların içerisinde üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Aydın Büyükşehir Belediyesi AYBEL A.Ş. 2017 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Şubelerden Alacaklar Hesabına Mükerrer Kayıt Yapılması

Çay ocağı, kafe, otopark, otel ve sahil işletmeciliği ile ekmek üretim ve satış faaliyetleriyle işigal eden Aybel Anonim Şirketi, söz konusu faaliyetleri yürüten işletmelerinden ve bu işletmelerin şubelerinden olan alacaklarını 393-Merkez ve Şubeler Cari Hesabında takip etmektedir.

01.01.2016-21.01.2016 tarihleri arasında Söke Halk Ekmek Fabrikasında üretilerek satışı gerçekleştirilen ekmeklerin parasal karşılığı 210.721,50-TL'dir. Bu tutar parça parça olmak üzere öncelikle 393 numaralı hesap borçlandırılarak gelir kaydedilmiştir. 393 numaralı hesaba kaydedilen bu tutar şubelerden parça parça gönderildikçe ve Şirket hesaplarına girdikçe ilgili hesaptan 102 Banka hesabına aktarılmıştır.

Söz konusu 21 günlük dönemde, ilgili tutarın şubeler tarafından Şirket banka hesaplarına yatırılmış olduğu muhasebe birimi tarafından da teyit edilmesine rağmen yine ilgili 21 günlük döneme ilişkin olarak 31.01.2016 tarihinde Halk Ekmek işletmeleri 206.800,00-TL 393 hesaba alınarak borçlandırılmış ve bu tutar 2017 yılı sonunda 136-Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabına alınmıştır.

Sonuç olarak, muhasebe biriminden alınan bilgiler ve Halk Ekmek işletmesi üretim ve satış rakamlarından oluşan çizelge incelendiğinde; Aybel A.Ş.'ye ait 31.12.2017 tarihli bilançoda yer alan 136-Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabında kayıtlı 206.800,00-TL'nin mükerrer kayıt neticesinde oluştuğu ve bu nedenle Şirket bilançosunda gerçekte var olmayan bir alacağın bulunduğu tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Söz konusu tutarın mükerrer kayıt neticesinde oluştuğu anlaşıldığından 12.05.2018 tarihinde düzeltme kaydı ile gerekli işlem tesis edilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak Bulgu konusu tespitinin düzeltilmediği belirtilmiştir ancak denetim dönemimiz olan 2017 yılı mali tablolarında 136-Diğer Çeşitli Alacaklar hesabında yer alan 206.800,00-TL'nin var olmayan bir alacağa ilişkin olduğu tekraren belirtilmelidir.

BULGU 2: Akaryakıt Alım İşinde Yaklaşık Maliyetin Yanlış Hesaplanması ve İlan Sürelerine Uyulmaması

A) Yaklaşık Maliyetin Yanlış Hesaplanması

2017/162775 ihale kayıt numaralı Akaryakıt işinde yaklaşık maliyetin yanlış hesaplandığı görülmüştür.

Mal Alımı İhale Uygulamaları Yönetmeliği'nin 'Yaklaşık maliyetin hesaplanmasına ilişkin ilkeler' başlıklı 7 nci maddesinde; "*İdare tarafından, ihale onay belgesi düzenlenmeden önce, bu Yönetmelikte belirlenen esas ve usullere göre ihale konusu malın KDV hariç olmak üzere yaklaşık maliyeti hesaplanır ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir.*" hükmü; 'Yaklaşık maliyetin hesaplanması' başlıklı 8 inci maddesinde ise "*İdare yaklaşık maliyetin hesaplanmasında; alım konusu malın niteliğini, miktarını, teslim süresini, nakliyesini, sigortasını ve diğer özel şartlarını belirterek KDV hariç fiyat bildirilmesini ister.*" hükmü yer almaktadır.

Mevzuat hükümlerinden de açıkça görüleceği üzere yaklaşık maliyet hesaplanırken alınacak malın niteliği ile miktarı belirtilecek ve yaklaşık maliyet tutarı KDV hariç olarak hesaplanacaktır.

İlgili ihaleye ait yaklaşık maliyet hesabı EPDK tarafından düzenlenen Petrol Piyasası Bayi Satış Fiyatı Bültenine göre yapılmıştır. Bültende yakıtların satış fiyatına vergilerin dahil olduğu açıkça belirtilmiştir. Buna rağmen yaklaşık maliyet hesabında KDV ayrıştırılmaksızın hesaplama yapıldığı görülmüştür.

Yapılan yanlış hesaplama sonucunda KDV hariç şekilde 462.390,55 TL olarak hesaplanması gereken yaklaşık maliyet, 545.613,875 TL olarak hesaplanmıştır. İdarenin bundan sonra yapacağı alımlarda yaklaşık maliyet hesabını özenli bir şekilde yapması gerekmektedir.

Tablo 3 İdare Tarafından Yapılan Yaklaşık Maliyet Hesabına İlişkin Tablo

Cinsi	Miktarı	Birim Fiyatı	Toplam
Benzin	500 lt.	5,14135 TL	2.570,675 TL
Motorin (Diğer)	120.000 lt.	4,52536 TL	543.043,20 TL
Piyasa Fiyat Araştırması Toplam			545.613,875 TL

Tablo 4: Olması Gereken Yaklaşık Maliyet Hesabına İlişkin Tablo

Cinsi	Miktarı	Birim Fiyat	KDV'siz Fiyat	Toplam
Benzin	500 lt.	5,14135 TL	4,3571 TL	2.178,55 TL
Motorin	120.000 lt.	4,52536 TL	3,8351 TL	460.212,00 TL
TOPLAM				462.390,55 TL

B) İlan Sürelerine Uyulmaması

Anılan işe ait ihale ilanının usulüne uygun olarak yapılmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 13 üncü maddesinde "*Yaklaşık maliyeti İkiyüzotuzdörtbinikiyüzellibir Türk Lirasının üzerinde ve eşik değerinin altında olan mal veya hizmet alımlarının ihalesi, ihale tarihinden en az yirmibir gün önce Kamu İhale Bülteninde ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin birinde,*

En az birer defa yayımlanmak suretiyle ilân edilerek duyurulur." denilmektedir.

Söz konusu işin yaklaşık maliyeti 543.043,88 TL olarak belirlenmiş olup 234.251,00.- TL'nin üzerinde ve eşik değerinin (1.789.213.-TL) altında yer aldığından ihale ilanının ihale tarihinden 21 gün önce yapılması gerekmektedir.

İlanın, Kamu İhale Bülteninde İhale tarihi olan 05.05.2017 tarihinden 21 gün önce (14.04.2017) mevzuata uygun olarak yayımlanmış olmasına karşın yerel gazetede ihale tarihinden 14 gün önce (21.04.2017) yayımlanmış olması mevzuat hükmüne uygun değildir.

Kamu idaresi cevabında; "Yaklaşık maliyet formunda esas alınan EPDK fiyatlarının KDV dahil fiyatlar olduğu hususunun sonradan fark edildiği, bu durumun rekabet ortamını veyahut uygulanması gereken ihale usulünü bozmayacağına düşünülmesi nedeni ile ihalenin iptal edilmediği ve bundan sonraki alımlarda yaklaşık maliyet hesabının daha özenli bir şekilde yapılmasının sağlanacağı" belirtilmiştir.

Sonuç olarak Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Araç Kiralama İşinde Teknik Şartnameye Aykırı Araçların Çalıştırılması

13 araçlık hizmet alım işinde, teknik şartnameye aykırılıkların olduğu görülmüştür.

A) K1 Belgesi Olmayan Araçların Çalıştırılması

13 Adet Araç Kiralama Hizmet alım işinde çalışan belirli sayıda araç için sunulması gereken K1 yetki belgelerinin bazı araçlar için teknik şartnamede belirtilen süreden daha sonra edinildiği; bazı araçların ise K1 yetki belgesine denetim sürecinde sahip olmadığı görülmüştür.

İşe ilişkin teknik şartnamenin ‘Teklif Fiyata Dâhil Olan Giderler’ başlıklı 7 nci maddesinde;

“(…)

7.4 İhale üzerinde kalan istekli, sözleşme imzalanmadan önce Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinde belirtilen yetki belgelerinden; K1 yetki belgesini idareye sunmak zorundadır.” denilmiştir.

İdare ile yüklenici arasındaki sözleşme 14.04.2017 tarihinde imzalanmıştır. Şartname hükmünden açıkça anlaşılacağı üzere yüklenici araçlara ilişkin K1 belgelerini 14.04.2017 tarihinden önce İdareye sunmak zorundadır. Ancak yüklenici tarafından sunulan K1 belgelerinin bazılarının sözleşme imzalandıktan sonra İdareye sunulduğu; ihale kapsamında yüklenicinin başka firmalardan kiralayıp İdarenin hizmetine sunduğu bazı araçlara ilişkin K1 belgelerinin ise hiç olmadığı görülmüştür.

Tablo 5: K1 Yetki Belgeleri Geç Teslim Edilen Araçlara İlişkin Liste

Araçın Türü	Plakası	Araçın Sahibi	K1 Belgesi Alınış Tarihi	K1 Belgesi Bitiş Tarihi
Kamyonet BB Van	34 NL 6305	Yüklenici Şirket	05.09.2017	19.11.2017
Kamyonet BB Van	34 NL 6306	Yüklenici Şirket	05.09.2017	19.11.2017
Kamyonet BB Van	34 NL 6307	Yüklenici Şirket	05.09.2017	19.11.2017
Kamyonet BB Van	34 LZ 5079	Sarılar İnş. Ltd	05.09.2017	10.04.2022
Kamyonet BB Van	34 NL 6304	Yüklenici Şirket	05.09.2017	19.11.2017
Kamyonet Kapalı	34 NL 6366	Yüklenici Şirket	05.09.2017	19.11.2017
Kamyonet BB Van	34 NL 6303	Yüklenici Şirket	05.09.2017	19.11.2017

Tablo 6: K1 Yetki Belgesi Olmayıp K2* Yetki Belgesine Sahip Olan Araçlara İlişkin Liste

Araçın Türü	Plakası	Araçın Sahibi	K2* Belgesi Alınış Tarihi	K2* Belgesi Bitiş Tarihi
--------------------	----------------	----------------------	----------------------------------	---------------------------------

Kamyonet BB	34 PT 9632	Türktrans Ltd. Şti.	22.05.2017	26.04.2022
Kamyonet BB	34 PT 9633	Türktrans Ltd. Şti.	22.05.2017	26.04.2022
Kamyonet BB	34 PT 9634	Türktrans Ltd. Şti.	22.05.2017	26.04.2022
Kamyonet BB	34 PT 9635	Türktrans Ltd. Şti.	22.05.2017	26.04.2022
Kamyonet BB	34 PT 9636	Türktrans Ltd. Şti.	22.05.2017	26.04.2022
Kamyonet BB	34 PT 9637	Türktrans Ltd. Şti.	22.05.2017	26.04.2022

İşe ait sözleşmenin ‘Cezalar ve Sözleşmenin Feshi’ başlıklı 16 ncı maddesinde;

“16.1 İdare tarafından uygulanacak cezalar aşağıda belirtilmiştir:

16.1.1 Sözleşme şartların uymayan araç çalıştırılmaz çalıştırılsa dahi uygun araç gelene kadar bu araçların kullanılmadığı gün hak edikten kesilerek ödeme yapılmaz ve ilk 15 gün için her bir araç için günlük 1 yevmiye ceza kesilir. 15 günün sonunda araç gelmez ise günlük 2 yevmiye ceza kesilir. 30 günün sonunda uygun araç gelmez ise günlük yevmiyenin 3 katı ceza kesilir ve kurumun gerek görmesi halinde teminatı irat kaydedilir ve sözleşme fesh edilir.

(...)” denilmektedir.

Sözleşme ve şartname hükümlerinden de görüleceği üzere yüklenici İdare’ye teslim ettiği araçlara ilişkin K1 Yetki Belgesi’ni sözleşme tarihinden önce sunmak zorundadır. Bu belgeleri sunmaz ise sözleşme hükümlerine uygun olmayan bir araç çalıştırmış olacaktır ve bundan dolayı İdare tarafından her bir araç için yükleniciye sözleşme hükümlerine uygun olarak ceza kesilecektir. Yapılan incelemelerde sözleşme hükümlerine uygun olmayan araç çalıştıran yükleniciye kesilmesi gereken cezaların kesilmediği görülmüştür.

B) Yetkili Servis Sözleşmesinin Süresi İçerisinde Yapılmaması ve Sözleşmenin Bazı Araçları Kapsamaması

Söz konusu 13 Adet Araç Kiralama Hizmet alım işinde, teknik şartname gereği yapılması gereken yetkili servis sözleşmesinin şartnamede belirtilen sürede yapılmadığı ve yapılan sözleşmenin ihale kapsamındaki bazı araçları kapsamadığı görülmüştür.

İşe ilişkin teknik şartnamenin ‘Yüklenicinin Yükümlülükleri’ başlıklı 3 üncü maddesinde;

“(…)”

3.26 Yüklenici, araçların her türlü bakım ve onarımının temini için Aydın Merkez ilçe sınırları (Efeler ilçe sınırı) içerisinde en az bir yetkili servis tespit ederek (servisle yapacağı anlaşmanın bir örneğini sözleşme tarihinden itibaren 5 iş günü içerisinde İdareye bildirecek) ve bütün bu işler yüklenicinin bilgi ve denetiminde, söz konusu yetkili servislerde yapılacak ve bu işlemlerden doğacak mali yükümlülükler yükleniciye ait olacaktır.

(...)” denilmektedir.

İdare ile yüklenici arasındaki sözleşme 14.04.2017 tarihinde imzalanmıştır. Şartname hükmünden açıkça anlaşılacağı üzere yüklenici araçlara ilişkin yetkili servis sözleşmesinin bir örneğini 5 iş günü içerisinde yani 21.04.2017 gününe kadar İdareye sunacaktır.

İlgili madde gereği, yüklenici ile Kahyaoğulları Otomotiv arasında 03.07.2017 tarihinde ‘Bakım Onarım Servis Sözleşmesi’ imzalandığı görülmüştür. İlgili sözleşmenin ‘Sözleşmenin Konusu’ başlıklı 2 nci maddesinde; “İş bu sözleşme ile müşterinin sahibi bulunduğu ve adına tescil edilmiş Ford marka araçların (...) her türlü onarım ve parça değişimi işlerinin servis tarafından ifa edilmesi ve bu ilişki sırasında tarafların hak ve yükümlülükleri belirlenmiştir.” denilmektedir. Sözleşme hükümlerinden de açıkça görüleceği üzere yetkili servis Yüklenicinin sahibi bulunduğu ve adına tescil edilmiş olan Ford marka araçları sözleşme kapsamında bakıma alacaktır.

Yapılan incelemelerde teknik şartnamenin 3.26 ncı maddesi gereğince imzalanan yetkili servis sözleşmesinin bazı yönleriyle şartnameye uygun olmadığı görülmüştür. Bunlar;

- 1.) Yetkili servis sözleşmesinin, işe ilişkin sözleşmenin imzalanmasından itibaren 5 iş günü içerisinde yapılarak idareye sunulması gerekmektedir. Ancak 21.04.2017 tarihine kadar İdareye bir örneğinin sunulması gereken yetkili servis sözleşmesinin 73 günlük gecikme ile 03.07.2017 tarihinde imzalandığı görülmüştür.
- 2.) Yetkili servis sözleşmesinin 2 nci maddesinde, bakım onarım kapsamındaki araçların Yüklenicinin sahibi bulunduğu ve adına tescil edilen araçlar olacağı belirtilmiştir. Ancak Yüklenici tarafından İdareye ihale kapsamında sunulan aşağıdaki araçların kendisine ait olmadığı görülmüştür;

Tablo 7: Bakım Onarım Sözleşmesi Kapsamında Olmayan Araçlar

Araçın Plakası	Araçın Sahibi ve Tescil Edildiği Kişi/Şirket
34 LZ 5079	Sarılar İnş. Ve Elekt. San.Tic. Ltd. Şti.

34 PT 9632	Türktrans Tur. Ltd. Şti.
34 PT 9633	Türktrans Tur. Ltd. Şti.
34 PT 9634	Türktrans Tur. Ltd. Şti.
34 PT 9635	Türktrans Tur. Ltd. Şti.
34 PT 9636	Türktrans Tur. Ltd. Şti.
34 PT 9637	Türktrans Tur. Ltd. Şti.

- 3.) Yetkili servis sözleşmesinin 2 nci maddesinde, bakım onarım kapsamındaki araçların Yüklenicinin sahibi bulunduğu ve adına tescil edilen Ford marka araçlar olduğu belirtilmiştir. Ancak 34 LZ 5079 plakalı aracın hem Yükleniciye ait olmadığı hem de Fiat marka olduğu görülmüştür.

İşe ait sözleşmenin “Cezalar ve Sözleşmenin Feshi” başlıklı 16 ncı maddesinde;

“16.1 İdare tarafından uygulanacak cezalar aşağıda belirtilmiştir:

16.1.1 Sözleşme şartların uymayan araç çalıştırılmaz çalıştırılsa dahi uygun araç gelene kadar bu araçların kullanılmadığı gün hak edişten kesilerek ödeme yapılmaz ve ilk 15 gün için her bir araç için günlük 1 yevmiye ceza kesilir. 15 günün sonunda araç gelmez ise günlük 2 yevmiye ceza kesilir. 30 günün sonunda uygun araç gelmez ise günlük yevmiyenin 3 katı ceza kesilir ve kurumun gerek görmesi halinde teminatı irat kaydedilir ve sözleşme fesh edilir.

(...)” denilmektedir.

Teknik şartnamenin 3.26 ncı maddesine aykırı olarak yapılan yetkili bakım sözleşmesi ile ilgili olarak İdare tarafından yükleniciye sözleşmenin 16.1 inci maddesi gereğince ceza hükümleri uygulanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Söz konusu firma 25.10.2017 tarihinde belgesini K1 olarak değiştirerek tarafımıza mail atarak bilgi vermiştir. Gecikme süresi için de ilerleyen hakedişlerinden 6.399.99 TL ceza kesilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak Şirket yönetimi bulgumuzda belirtilen hususlarla ilgili gerekli çalışmaları yaptıklarını belirtmişlerdir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Mal Alım İhalesine İlişkin Gecikme Cezasının Eksik Uygulanması

Aybel A.Ş. tarafından 2017 yılında ihale edilen “Büfe, Tuvalet, Duş ve Soyunma Kabini” alım işinde sözleşme hükümlerine göre kesilmesi gereken gecikme cezalarının eksik olarak kesildiği görülmüştür.

İşe ait 28.06.2017 tarihinde imzalanan sözleşmenin ‘İşin Süresi’ başlıklı 10 uncu maddesinde “Yüklenici sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren 15 gün içerisinde 15 adet büfe, 35 adet duş, 10 adet tuvalet, 2 adet engelli tuvalet, 35 adet soyunma kabini teslim edecektir. Sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren 50 gün içerisinde 5 adet büfe, 35 adet duş, 35 adet soyunma kabini teslim edecektir.” denilmektedir. Bu maddeye göre 15 büfe, 35 duş, 12 tuvalet (2’si engelli) ve 35 soyunma kabini olmak üzere 97 kalem malzemenin en geç 13.07.2017 tarihine kadar şirkete teslim edilmesi gerekmektedir. Yine 17.08.2017 tarihine kadar kümülatif anlamda 20 büfe, 70 duş, 12 tuvalet (2’si engelli) ve 70 adet soyunma kabininin şirket envanterine girmesi gerekmektedir.

Tablo 8: Sözleşmeye Göre Teslimat Tarihlerini Gösterir Tablo

	13.07.2017 Tarihine Kadar	17.08.2017 Tarihine Kadar		31.12.2017 Tarihine Kadar	
		13.07-17.08 Arası Dönemde	Kümülatif	17.08-31.12 Arası Dönemde	Kümülatif
Büfe	15	5	20	17	37
Duş	35	35	70	0	70
Tuvalet	10	0	10	13	23
Engelli Tuvalet	2	0	2	1	3
Soyunma Kabini	35	35	70	0	70

Söz konusu sözleşmenin ‘Gecikme halinde uygulanacak cezalar ve sözleşmenin feshi’ başlıklı 15 inci maddesinde “Yüklenicinin sözleşmeye uygun olarak işi süresinde bitirmediği takdirde, gecikilen her gün için sözleşme bedelini %0,03 (onbindeüç) oranında gecikme cezası uygulanır” hükmü yer almaktadır. Bu hükme göre mal tesliminde gecikilen her gün için 1.254,00-TL (4.180.000*0,0003) gecikme cezası uygulanması gerekmektedir.

İlgili alım işine ilişkin hakediş dosyalarının incelenmesi sonucunda hazırlanan ve aşağıda yer verilen ‘Tablo 9: Malların Fiilen Teslim Alınan Tarihleri Gösterir Tablodan’ da görüleceği üzere, bu malzemelerin bir kısmının süresi içerisinde teslim edilmediği ve konu ile

İlgili gecikme cezalarının olması gerekenden daha az kesildiği tespit edilmiştir.

Tablo 9: Malların Fiilen Teslim Alınma Tarihlerini Gösterir Tablo

	1. Hakediş		2. Hakediş		3. Hakediş		4. Hakediş		5. Hakediş		6. Hakediş	
	29.7.2017	31.7.2017	Kümülatif	8.8.2017	Küm.	21.8.2017	Küm.	27.9.2017	Küm.	1.11.2017	Kümülatif	
Büfe	10	7	17	8	25	5	30	0	30	7	37	
Duş	8	16	24	14	38	20	58	12	70	0	70	
Tuvalet	4	6	10	0	10	3	13	9	22	1	23	
Engelli Tuv.	0	0	0	3	3	0	3	0	3	0	3	
Soyunma Kabini	10	6	16	9	25	6	31	12	43	27	70	

13.07.2017 tarihine kadar teslim edilmesi gereken 35 adet soyunma kabininin ikinci teslim tarihi olan 17.08.2017 tarihine kadar teslim edilmemiş olması nedeni bu tarihler arası 35 günlük süre için sözleşmede öngörülen ceza tutarı olan 43.890,00-TL'nin (1.254,00-TL x 35 gün) kesilmesi gerekmektedir. Ayrıca 17.08.2017 tarihine kadar teslim edilmesi gereken toplam 70 adet soyunma kabinin 01.11.2017 tarihinde teslim edilmesi nedeni ile bu tarihler arası 75 günlük süre için 94.050,00-TL ceza kesilmesi gerekmektedir.

Yüklenici tarafından ürünlerin geç teslim edilmesi dolayısıyla Aybel A.Ş. tarafından 31.07.2017 tarihli tutanak düzenlenmiş ve sözleşmeye göre ilk teslim tarihi olan 13.07.2017 tarihi ile fiili ilk teslimat tarihi olan 29.07.2017 tarihleri arasındaki süre esas alınarak 14 günlük gecikme cezası uygulamıştır. Ancak yukarıda da belirtildiği üzere, Yüklenici 01.11.2017 tarihine kadar yani 110 gün boyunca yükümlülüklerini sözleşmeye uygun olarak yerine getirmemiştir.

Sonuç olarak toplamda 137.940,00-TL gecikme cezası kesilmesi gerekirken Aybel A.Ş. tarafından yalnızca 14 gün üzerinden hesaplanan 17.556,00-TL tutarında gecikme cezası kesilmesi nedeni ile Aybel A.Ş.'nin 120.384,00-TL zarara uğradığı değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; özetle, "Üniteler sözleşmede belirtilen sürelerle uygun şekilde üretilmiş ancak bunların teslim alınması, gerekli alt yapı işlemlerinin henüz bitmemiş olmasından dolayı, zamanında gerçekleştirilememiştir. Firmanın ürettiği ve idareye teslim etmek istediği üniteler, depolama alanımızın olmamasından dolayı firmada bekletilmiş ve sözlü olarak talep edene kadar ürünlerin yüklenici deposunda kalması talep edilmiştir. Bununla birlikte firmadan kaynaklanmayan bu durumun firma için haksız maliyet yaratmaması için firmanın hakkedışleri ödenmiştir. İlgili kuruluşların alt yapı ve diğer yapı unsurlarının

tamamlamasından sonra üniteler belirtilen yerlere teslim alınıp kurulumu yapılmıştır." denilmiştir.

Sonuç olarak Öncelikle Şirketin, depolanma alanının olmamasından dolayı üniteleri teslim alamadığı hususuna katılmamız mümkün değildir. Şöyle ki, 2018 yılı ocak ayında yani sözleşmeye göre işlerin tamamlanması gereken süreden sonra Kuşadası Tariş Otopark Alanında gerçekleştirdiğimiz yerinde denetim esnasında söz konusu ünitelerin bir çoğunun otopark alanında depolandığı/bekletildiği tarafımızca tespit edilmiştir. Bu durum ilgili ünitelerin zamanında teslim alınmış olması halinde yine aynı otopark alanında bekletilebileceğini göstermektedir. Bununla birlikte yüklenicinin söz konusu üniteleri sözleşmede belirtilen zamanlarda üretmiş ve teslim etmeye hazır olduğuna ilişkin herhangi bir kanıtlayıcı belge tarafımıza sunulmamıştır. Ayrıca altyapı kusurlarından dolayı bir gecikmenin yaşandığına ilişkin herhangi bir kanıtlayıcı belge tarafımıza sunulmamıştır. Yine yükleniciye böyle bir gecikmeden dolayı malların teslim alınmayacağına ilişkin yazılı herhangi bir bildirim yapılmadığı da ortadadır. Tüm bu düşüncelerimiz çerçevesinde AYBEL AŞ'nin gerekli kanıtlayıcı belgeleri oluşturmayarak ya da cezai işlemi uygulamayarak hatalı işlem tesis ettiği değerlendirilmiştir.

BULGU 5: Muayene Kabul İşlemlerinin Etkin Bir Şekilde Gerçekleştirilmemesi

2017/404029 kayıt numaralı "Kolsuz Plastik Şezlong ve Hasır Şemsiye Alımı" ihalesinde, alım konusu malzemelerin idareye teslimi sırasında düzenlenen muayene ve mal kabul komisyon tutanağının mevzuatta öngörülen ilkelere uygun olmayan şekilde düzenlendiği tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarının, ihaleler sonucunda teslim aldıkları mallar için gerçekleştirilecek muayene ve kabul işlemlerinde uygulanacak esas ve usulleri düzenleyen ve 19.12.2002 tarih-24968 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mal Alımları Denetim Muayene Ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmelik'in 'İlkeler' başlıklı 5 inci maddesinde; satın alınan malların, yüklenici tarafından idareye teslimi gerçekleşmedikçe muayene ve kabul işlemlerinin yapılamayacağı belirtilmiştir. Yine Yönetmeliğin 'Kabul' başlıklı 25 inci maddesinde; sözleşme konusu malların denetim, muayene ve testleri tamamlandıktan sonra, komisyonun olumlu raporunun Aybel A.Ş. tarafından kabul edilmesini takiben, ödemeye ilişkin belgelerin düzenlenmesi gerektiği hüküm

altına alınmıştır.

Söz konusu hükme rağmen; 17.23.00 saat ve 02.10.2017 tarih-964038 sıra numaralı fatura ve 02.10.2017 tarih-363348 sıra numaralı sevk irsaliyesine binaen teslimi gerçekleştirilen malzemelere ilişkin düzenlenen “Muayene Ve Mal Kabul Komisyon Tutanağının” düzenlenme tarihi ve muhasebe birimi tarafından bu malzemelerin bedellerinin ödenme tarihi de yine 02.10.2017’dir. Söz konusu malzemeler 1.500 adet şezlong ve 1.500 adet şemsiye olmak üzere 3.000 adetten oluşmaktadır ve Aybel A.Ş. çalışanlarından alınan bilgiye göre 6 adet TIR ile nakliyesi gerçekleştirilmiştir. İlgili malzemelerin adedi, firma adresinden sevk edildiği tarih ve saat dikkate alındığında; malzemelerin aynı gün teslimat yerine ulaşmasının, tırlardan indirilmesinin, muayenelerinin sonuçlandırılmasının ve daha sonra ilgili firmaya aynı gün ödeme yapılmasının mümkün olamayacağı değerlendirilmiştir.

Ayrıca Aybel A.Ş.’nin gerek işçilerinin ve gerekse sorumlu müdürlerinin imzalarını taşıyan puantaj kayıtlarının incelenmesi neticesinde, 02.10.2017 tarihinde Kuşadası ilçesinde teslim alınan söz konusu malzemelerin üç kişilik muayene kabul komisyonunda bulunan işçilerden Hakan KILINÇ ve Eşref KUTAY’ın aynı tarihte Aydın ili merkezinde bulunan otoparklarda çalıştığı tespit edilmiştir. İlgili işçilerin aynı tarihte iki farklı yerde olmaları mümkün olamayacağından dolayı Aybel A.Ş.’nin puantaj kayıtlarının ya da söz konusu muayene kabul tutanağının gerçek durumu yansıtmadığı değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak, Aybel A.Ş. çalışanları tarafından düzenlenen Muayene ve Mal Kabul Komisyonu Tutanakları ile bu tutanaklar esas alınarak hazırlanacak ödeme belgelerinin ve nihayetinde yüklenici firmaya yapılacak ödemelerin, ilgili malzemelerin Aybel AŞ’ye yüklenici tarafından sevk edildiği tarihten makul bir süre geçtikten sonra düzenlenmesi gerekmektedir. Söz konusu muayene ve kabul işlemi ile buna binaen yapılan ödemenin yukarıda da ayrıntılı şekilde açıklanan nedenlerle etkin ve hayatın olağan akışına uygun bir biçimde gerçekleştirilmediği değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Bulgu konusu işin aciliyetinden dolayı, malların eksiksiz teslim alınmasından sonra muayene kabul işlemlerinin yapıldığı, belirtilen isimlerin görevlendirme yazılarının mevcut olduğu ve mal indirilirken kendilerinin orada bulunduğu belirtilmiştir.

Sonuç olarak Şirket yönetimi cevabında, işin aciliyetinden dolayı bazı eksikliklerin yaşandığı kabul edilmiş olmakla birlikte şirket bünyesinde çalışan personellere ilişkin kayıtların özenli tutulması ve muayene-kabül işlemlerinin mevzuata uygun olarak mal teslim alınırken yapılması hususları takip eden denetimlerde incelenecektir.

BULGU 6: Sözleşme Süresi İçerisinde Başka Bir Yükleniciden Mal Alımı Yapılması

İhale ile belirlenmiş bulunan uygun fiyattan un alınması imkanı varken başka bir firmadan sözleşme bedelinin üzerinde un alımı yapıldığı görülmüştür.

2016/19945 ihale kayıt numaralı ekmeklik un alımı için yapılan ihale sonucunda; Aybel Anonim Şirketi ile Komgıda Kombasan Gıda Anonim Şirketi arasındaki sözleşme 12 ay süreli olarak 29.03.2016 tarihinde imzalanmıştır.

Sözleşmeye göre yüklenici ekmeklik buğday ununu kilogramı 1,205 TL'den; ekmeklik tam buğday ununu ise 1,230 TL'den İdareye verecektir.

Yapılan incelemelerde, İdare tarafından sözleşme süresi içerisinde yükleniciden 1,205 TL'ye alınan ekmeklik un başka bir firmadan 1,406 TL'den; 1,230 TL'ye alınan tam buğday unu ise başka bir firmadan 1,446 TL'ye alındığı görülmüştür. Sonuç olarak toplam 2.153,10 TL kamu kaynağında eksilişe sebep olunmuştur.

Tablo 10: İhale İle Fiyatı Belirlenmiş Olup Farklı Kişilerden Alım Yapılmasına Örnek Olaylar

Alınan Unun Niteliği	Sözleşme Fiyatı (TL)	Alım Fiyatı (TL)	Aradaki Fark (TL)	Alım Miktarı (Kg)	Aradaki Fark Toplam (TL)
Ekmeklik Un	1,205 TL	1,406 TL	0,201 TL	9100 kg	1.829,10 TL
Tam Buğday Un	1,230 TL	1,446 TL	0,216 TL	1500 kg	324,00 TL
TOPLAM					2.153,10 TL

Kamu idaresi cevabında; "Halk Ekmek Fırımlarımızda kullanılmak üzere un alımı ihtiyacı için 2016/19945 IK no ile ihalesi yapılmış ve Komgıda Kombasan Gıda A.Ş. ile 12 aylık sözleşmesi yapılmıştır. Şartname içeriği Tip 650 olarak adlandırılan ekmeklik un için tebliğ değerleri üzerinden hazırlanmıştır. Bu değerler içerisinde yaş glüten ve sedimentasyon değerleri bu un için tebliğde yazılmamıştır. Bu yüzden firmanın getirdiği unlardan yapılan ekmeklerde yaşanan sıkıntılar yaşanmış ve üretim sorumluları tarafından tutanak tutularak

üst yönetime bildirilmiştir. Konunun çözümü için gelen unlardan numune alınarak il kontrol laboratuvarlarından analiz istenmiştir. Analiz sonucunda gelen unların tip 650 un standartlarına uyduğu fakat yaş glüten ve sedimentasyon değerleri için yeterli olmadığı görülmüştür. Firma ile sözlü olarak konuşulmuş ve bu iki değer artırılması istenmiştir. İlerleyen süreçte söz konusu sıkıntının yaşanmaya devam edilmesi üzerine ürün kalitesinin sağlanabilmesi için daha kalitesi ürün alınarak unların karışım (paçal) olarak kullanılması ile çözüm üretilmiştir. Bu nedenle daha pahalı ürün alımı mecburiyeti doğmuştur." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare cevabında ürünlere ilişkin bazı özellikler belirtilmediği için başka yüklenicilerden sözleşme süresi içerisinde ürün alındığı belirtilse de İdare'nin bundan sonra yapacağı alımlarda söz konusu ürünlerin ayrıntılarına ilişkin olarak hazırlayacağı teknik şartnameleri daha uzmanca ve ayrıntılı olarak hazırlaması kamunun yararına olacak ve İdare söz konusu sıkıntıları yaşamayacaktır. Bulgu konusu husus müteakip denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Şirketin, Maliyetin Altında Satışlar Yapması Nedeniyle Zarar Etmesi

Şirkete ait gelir tablosunda yapılan incelemelerde, şirketin faaliyet giderleri öncesi satışlarına ilişkin maliyetlerinin, şirketin net satışlarının üzerinde olduğu görülmüştür.

Şirketin, faaliyet giderleri öncesi satışlarının maliyetinin 23.296.634,04 TL; net satışlarının ise 20.811.312,02 TL olduğu görülmüştür. Dolayısıyla şirketin brüt satış zararı 2.485.322,02 TL olarak ortaya çıkmaktadır.

Gelir tablosundan da anlaşılacağı üzere bu durum, şirketin satışını yaptığı mal veya hizmetlerden dolayı elde ettiği gelirin bu mal veya hizmetin maliyetlerini dahi karşılayamadığını göstermektedir. Şirketin 5.962.045,94 TL olan faaliyet giderleri ve ilgili diğer giderleri de hesaba katıldığında ise şirketin toplam zararının 7.965.880,11 TL olduğu ortaya çıkmaktadır.

Aybel A.Ş. sermayesinin %100'ü Aydın Büyükşehir Belediyesi'ne ait olan bir şirkettir. Kamu kaynağı kullanan bu şirketin bu kaynağı kullanırken verimlilik, etkinlik gibi kriterleri göz önünde bulundurup hareket etmesi gerekmektedir. Şirketin, satışlarının maliyetinin net satışlarından daha çok olması şirkette etkin bir maliyetlendirme sisteminin olmadığını ortaya koymaktadır. Etkin bir maliyetlendirme sisteminin olması şirketin kaynak elde ederken Büyükşehir Belediyesi'nden sermaye artırımını yoluyla değil de kendi imkanları ile kaynak

oluşturmasına imkan verebilecektir. Dolayısıyla etkin bir maliyetlendirme sisteminin kurulması ve şirketin en azından faaliyet giderleri öncesi karlılık durumunun sağlanması şirketin ve Büyükşehir Belediyesi'nin lehine olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; "Raporun söz konusu maddesinde belirtilen tespitler uygun görülmüş olup, Şirket Yönetim Kurulu gündemine alınarak gerekli tedbirlerin alınması hususu görüşülecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: Yönetim Kurulu Huzur Haklarının Hatalı Ödenmesi

Yönetim Kurulu üyelerine ödenen huzur haklarına ilişkin gelir ve damga vergilerinin şirket bütçesinden karşılandığı görülmüştür.

06.01.1961 tarih ve 10700 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 'Mevzuu' başlıklı 1 inci maddesinde "*Gerçek kişilerin gelirleri gelir vergisine tâbidir. Gelir bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safi tutarıdır.*" denilmektedir. Aynı Kanun'un "Gelirin unsurları" başlıklı 2 nci maddesinde ise ücretin bir gelir unsuru olduğu ve safi tutar üzerinden gelir vergisine tabi tutulacağı hüküm altına alınmıştır.

Mezkur Kanun'un 'Ücretin tarifi' başlıklı 61 inci maddesinde, "*Ücret, işverene tabi belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.*"

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez" dendiikten sonra, "*Yönetim ve denetim kurulları başkanı ve üyelerine bu sıfatları dolayısıyla ödenen veya sağlanan para ve menfaatler"* in de ücret kapsamına girdiği belirtilmiştir.

Mezkur Kanun'un 'Gerçek ücretler' başlıklı 63 üncü maddesinde, "*Ücretin gerçek safi değeri iş veren tarafından verilen para ve ayınlarla sağlanan menfaatler toplamından*

aşağıdaki indirimler yapıldıktan sonra kalan miktardır.” denilmektedir. Bu indirimler genel olarak sigorta primleri ve sendika aidatlarından oluşmaktadır. İlgili maddenin 2 nci fıkrasında da ücretin gerçek değerinin tayininde, şahsi vergilerin ücretten indirilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Yine aynı Kanun’un ‘*Vergi tevkifatı*’ başlıklı 94 üncü maddesinde, ticaret şirketlerinin hizmet erbabına ödedikleri ücretleri ve ücret sayılan ödemeleri stopaj yolu ile gelir vergisine tabi tutacakları belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre; yönetim kurulu üyelerine ödenen ve ücret mahiyetinde olan huzur hakları, ilgililere ödenmesi kararlaştırılan tutarlar üzerinden kanunda belirtilen indirimler yapıldıktan sonra, ancak şahsi vergiler indirim konusu yapılmayarak, gelir vergisine tabi tutulacak ve söz konusu gelir vergileri işveren tarafından kesinti yolu ile ilgili kuruma yatırılacaktır.

Aybel A.Ş.’nin Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri üzerinde yapılan inceleme neticesinde; 25.07.2015 tarihli Genel Kurul toplantısında, Yönetim Kurulu üyelerine 3.000,00-TL aylık huzur hakkı ücreti ödenmesinin oy birliği ile kararlaştırıldığı görülmüştür. Karar metni incelendiğinde Yönetim Kurulu üyelerine ödenecek huzur haklarının “net” tutar olarak belirlenmediği açıktır. Şirket, ilgililere huzur haklarının ödenmesi sırasında gelir ve damga vergilerini ayrıca hesaplayarak bu vergileri üstlenmekte ve Kanuna aykırı bir şekilde ücretin gerçek sahiplerinin vergi ödememesine neden olmaktadır.

Sonuç olarak yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri ve Yönetim Kurulu üyelerine ödenecek huzur haklarının belirlendiği Genel Kurul kararında ilgili huzur hakları tutarlarının net tutarlar olduğuna dair açık bir hüküm bulunmaması hususu dikkate alındığında ödenecek tutarlardan brüt tutarın anlaşılması gerektiği açıkça ortaya çıkmaktadır. Bu suretle 2017 yılı içerisinde Yönetim Kurulu üyelerine ödenen huzur hakları üzerinden hesaplanan **39.841,54-TL** tutarında gelir ve damga vergisinin şirket bütçesinden ödenmesi nedeni ile şirketin ilgili tutar kadar fazla ödemede bulunduğu değerlendirilmiştir.

Tablo 11: AYBEL A.Ş. Yönetim Kurulu Üyelerine Ödenen Huzur Haklarına İlişkin Tablo

Sıra No	İlgili Ay	Fiş Tarihi	Fiş No	YK Üyelerine Ödenen Net Huzur Hakkı Ücreti	Şirket Tarafından Karşılanan Gelir ve Damga Vergisi
1	Ocak	31.01.2017	11222	5 x 3.000,00 = 15.000,00	2.806,05
2	Şubat	28.02.2017	22305	5 x 3.000,00 = 15.000,00	2.806,05

3	Mart	31.03.2017	35619	4 x 3.000,00 = 12.000,00	2.244,84
4	Nisan	30.04.2017	48464	4 x 3.000,00 = 12.000,00	2.559,04
5	Mayıs	31.05.2017	62392	4 x 3.000,00 = 12.000,00	3.143,68
6	Haziran	30.06.2017	74978	4 x 3.000,00 = 12.000,00	3.143,68
7	Temmuz	31.07.2017	87929	4 x 3.000,00 = 12.000,00	3.143,68
8	Ağustos	31.08.2017	102501	4 x 3.000,00 = 12.000,00	2.948,94
9	Eylül	30.09.2017	116122	4 x 3.000,00 = 12.000,00	3.864,60
10	Ekim	31.10.2017	128389	4 x 3.000,00 = 12.000,00	4.019,52
11	Kasım	30.11.2017	140090	5 x 3.000,00 = 15.000,00	4.580,73
12	Aralık	31.12.2017	151694	5 x 3.000,00 = 15.000,00	4.580,73
	2017 Yılı		TOPLAM	156.000,00-TL	39.841,54-TL

Kamu idaresi cevabında; "Şirketimizin 25.07.2015 tarihli Genel Kurul toplantısında, Yönetim Kurulu üyelerine 3.000,00 TL aylık huzur hakkı ücreti ödenmesin oy birliği ile kararlaştırılmıştır. Karar metninde "net" ifadesi sehven yazılmamıştır. Aydın Büyükşehir Belediyesi diğer şirketlerinde Huzur hakları 3.000,00 TL (Net) ödenmektedir.

02.05.2018 tarihinde yapılan Genel Kurulda Huzur Haklarının 3.000,00 TL net ödenmesine devam kararı alınmıştır.

Bu doğrultuda Şirket bünyesinden Gelir ve Damga Vergisine ilişkin olarak herhangi bir fazla ödeme yapılmadığı görülmektedir."

Sonuç olarak Diğer şirketlerde ödenen huzur haklarının AYBEL A.Ş. için emsal nitelikte olamayacağı, "net" ifadesinin sehven yazılmamış olmasının kabul edilebilecek bir hata olamayacağı hususları ile bulgumuzda açıklanan diğer nedenlerle 02.05.2018 tarihine kadar yapılan huzur hakkı ödemelerinde 3.000,00 TL'nin mevzuata uygun bir şekilde "brüt" tutar olarak esas alınması gerekmektedir. Söz konusu tarihten sonra ilgili tutarın "net" olarak ödenmesinde sakınca yoktur.

BULGU 9: Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi Ve Muhasebe Birimleri İle Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'a Göre Sayıştay'a Verilmesi Gereken Belgelerin Zamanında Verilmemesi

‘Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri İle Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul Ve Esaslar’a göre Sayıştay'a verilmesi gereken belgelerin zamanında verilmediği görülmüştür.

İlgili mevzuatın ‘Kapsam’ başlıklı 2 nci maddesinde Sayıştay denetimine tabi olan kamu

idarelerinin kapsamında olduğu; '*Tanımlar*' başlıklı 4 üncü maddesinde, şirketlerin kamu idaresi tanımı içerisinde yer aldığı belirtilmiştir.

Mezkur mevzuatın '*Verilecek defter, mali tablo, belge ve bilgilerin çeşitleri*' başlıklı 5 inci maddesinde Sayıştay denetimine tabi olan şirketlerin gönderecekleri belgeler sayılmıştır. Madde hükmü gereğince kapsamda yer alan bir kamu idaresi olan belediye şirketi de bu belgeleri Sayıştay'a zamanında göndermekle yükümlüdür.

Kamu idaresi cevabında; "Şirketimizin yukarıda belirtilen Usul ve Esaslar gereğince 2017 yılına ilişkin bilgi ve belgeleri 27.02.2018 tarihinde Sayıştay Başkanlığına gönderilmiş olup, bundan böyle söz konusu belgeler eksiksiz olarak gönderilecektir."

Sonuç olarak Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

7. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

Tablo 1: 31.12.2017 Tarihli Aybel A.Ş. Ayrıntılı İşletme Bilançosu

AKTİFLER			PASİFLER		
1	Donen Varlıklar	2.587.283,6	3	Kısa Vadeli Yabancı	3.846.397,98
10	Hazır Degerler	537.136,66	32	Ticari Borclar	1.737.071,68
	Kasa	87.780,69		Saticilar	1.678.191,68
	Bankalar	139.786,79		Alinan Depozito Ve	51.544,20
	Diger Hazır Degerler	309.569,18		Diger Ticari Borclar	7.335,80
12	Ticari Alacaklar	185.966,58	33	Diger Borclar	744.782,37
	Alicilar	107.816,58		Ortaklara Borclar	10.000,00
121	Alacak Senetleri			Personele Borclar	702.601,09
	Verilen Depozito Ve	78.150,00		Diger Cesitli Borclar	32.181,28
	Supheli Cari Alacaklar	16.000,00	34	Alinan Avanslar	749,05
	Supheli Cari Alacaklar Kars.	-16.000,00		Alinan Siparis Avanslari	749,05
13	Diger Alacaklar	241.950,53	36	Odenecek Vergi Ve Diger	1.363.794,88
	Personelden Alacaklar	7.403,00		Odenecek Vergi Ve Fonlar	110.756,98
	Diger Cesitli Alacaklar	234.547,53		Odenecek Sosyal Guvenlik	338.958,72
15	Stoklar	731.271,42		Vad.Gecmis Ertelenmis	914.079,18
	Ilk Madde Ve Malzeme	515.456,05	39	Diger Kısa Vad.Yabancı	0,00
	Yarı Mamuller - Uretim	4.879,50		Hesaplanan Kdv	0,00
	Mamuller	285,89		Merkez Ve Subeler Cari	0,00
	Ticari Mallar	57.790,71		Sayım Ve Tesellum Fazlalari	0,00
	Diger Stoklar	152.583,26		Kısa Vadeli Yabancı	3.846.397,98
	Verilen Siparis Avanslari	276,01			
18	Gelecek Aylara Ait	154.331,60	4	Uzun Vadeli Yabancı	1.368.985,31
	Gelecek Aylara Ait Giderler	154.331,60	43	Diger Borclar	1.368.985,31
181	Gelir Tahakukuklari			Kamuya Olan	1.368.985,31
19	Diger Donen Varlıklar	736.626,83		Uzun Vadeli Yabancı	1.368.985,31
	Devreden Katma Deger	729.221,16			
	Pesin Odenen Vergi Ve	7.135,63	5	Ozkaynaklar	5.229.369,65
	Is Avanslari	270,04	50	Odenmis Sermaye	24.500.000,00
	Sayım Ve Tesellum	0,00		Sermaye	30.000.000,00
	Donen Varlıklar Toplamı	2.587.283,		Odenmemis Sermaye	-5.500.000,00
			58	Gecmis Yillar Zararlari	-11.304.750,24
2	Duran Varlıklar	7.857.469,3		Gecmis Yillar Zararlari	-11.304.750,24
22	Ticari Alacaklar	64.988,46	59	Donem Net Karı (Zararı)	-7.965.880,11
	Verilen Depozito Ve	64.988,46		Donem Net Zararı	-7.965.880,11
24	Malı Duran Varlıklar	1.056.250,		Ozkaynaklar Toplamı	5.229.369,65
	Istirakler	1.056.250,0			
25	Maddi Duran Varlıklar	5.152.924,			
	Tesis Makine Ve Cihazlar	46.000,00			
	Tasitlar	283.109,28			
	Demirbaslar	7.077.424,4			
	Birikmis Amortismanlar	-			
26	Maddi Olmayan Duran	1.366.232,			
	Ozel Mahiyetler	1.402.228,7			
	Diger Maddi Olmayan	346.648,89			
	Birikmis Amortismanlar	-382.645,39			
28	Gelecek Yıl.Ait Gid.Ve	217.073,97			
	Gelecek Yillara Ait Giderler	217.073,97			
29	Diger Duran Varlıklar	0,00			
	Duran Varlıklar Toplamı	7.857.469,			

	Aktif (Varlıklar) Toplamı	10.444.752		Pasif (Kaynaklar) Toplamı	10.444.752,94
--	----------------------------------	-------------------	--	----------------------------------	----------------------

Tablo 2: 31.12.2017 Tarihli Aybel A.Ş. Gelir Tablosu

60	Brut Satışlar		20.823.223,51
600	Yurtıcı Satışları	20.445.497,12	
602	Diğer Gelirler	377.726,39	
61	Satış İndirimleri		-11.911,49
610	Satış İndirimleri	-11.911,49	
	Net Satışlar		20.811.312,02
62	Satışların Maliyeti		-23.296.634,04
620	Satılan Mamuller Maliyeti	-19.353.411,80	
621	Satılan Ticari Mallar Maliyeti	-894.461,40	
622	Satılan Hizmet Maliyeti	-3.048.760,84	
	Brüt Satış Karı veya Zararı		-2.485.322,02
63	Faaliyet Giderleri		-5.962.045,94
631	Pazarlama Satış Dağıtım Gideri.	-2.329.702,16	
632	Genel Yönetim Giderleri	-3.632.343,78	
	Faaliyet Karı veya Zararı		-8.447.367,96
64	Diğer Faal. Olagan Gelir ve Kar		50.626,48
642	Faiz Gelirleri	50.614,35	
646	Kambiyo Karları	12,13	
649	Diğer Olağan Gelir ve Karlar		
65	Diğer Faal. Olagan Gider ve Zarar		-17.994,91
654	Karşılık Giderleri	-16.000,00	
659	Diğer Gider ve Zararlar	-1.994,91	
66	Finansman Giderleri		-21.507,85
660	Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri	-21.507,85	
	Olağan Kar veya Zarar		-8.436.244,24
67	Olagandısı Gelir ve Karlar		730.462,22
679	Diğer Olagandısı Gelir ve Kar	730.462,22	
68	Olagandısı Gider ve Zararlar		-260.098,09
681	Önceki Dönem Gider ve Zararlar	-55.908,43	
689	Diğer Olagandısı Gider ve Zar.	-204.189,66	
	Dönem Karı veya Zararı		-7.965.880,11
	Dönem Net Karı veya Zararı		-7.965.880,11